

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Alueet ja kasvupalvelut –osasto

MUISTIO

25.6.2026

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI VALTIONAVUSTUKSESTA TYÖVOIMAVIRANOMAISELLE TYÖTTÖMIEN NUORTEN TYÖLLISTÄMISEEN VUOSINA 2026 JA 2027 ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1 Esityksen tausta ja asetuksenantovaltuudet

Vuoden 2026 valtion talousarviossa on myönnetty 30 miljoonan euron määräraha nuorten työllistämisen tukemiseen momentille 32.30.50. Valtioneuvosto on antanut määrärahan käyttämisestä asetuksen valtionavustuksesta työvoimaviranomaiselle työttömien nuorten työllistämiseen vuosina 2026 ja 2027. Asetus tuli voimaan 1.1.2026 ja se on voimassa 31.12.2027 asti.

Tässä esityksessä muutettaisiin edellä mainittua valtioneuvoston asetusta keventämällä määrärahan käyttämisen ehtoja sekä lisäämällä tahoja, jotka voisivat työllistää työttömän nuoren asetuksen edellytyksien täytyessä.

Valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n mukaan tarkempia säännöksiä lain soveltamisalaan kuuluvan valtionavustuksen talousarvion mukaisesta myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Lisäksi valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 7 c §:n 1 momentin mukaan tarkempia säännöksiä määrärahan talousarvion mukaisesta käyttämisestä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetusta muutettaisiin edellä mainittujen asetuksenantovaltuuksien perusteella.

2 Asian valmistelu

Asetusluonnos on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä.

Lausuntokierroksella ollut asetusero ja asetusta koskeva muistioluonnos on käsitelty Kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa 9.6.2026.

Asetusehdotusta ei ole toimitettu oikeusministeriöön tarkastettavaksi. Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 30 §:n mukaan tarkastettavaksi ei kuitenkaan tarvitse toimittaa asetusehdotusta, jos asia on yleiseltä merkitykseltään vähäinen.

Asetusehdotuksen muutokset arvioitaisiin merkitykseltään vähäisiksi. Muutokset kohdistuisivat niin, että niillä kevennettäisiin asetuksen kohderyhmään kuuluvien nuorten työllistämisen edellytyksiä helpottamalla työllistämisen ehtoja. Perusoikeuksien kannalta

huomioitaisiin myös asetuksen voimaantullessa työllistetyt nuoret siirtymäsäännöksellä. Muutokseen ei sisältyisi myöskään merkittäviä oikeudellisia tai periaatteellisia kysymyksiä tai tulkinnanvaraisuutta, ja muutoksia pidettäisiin ylipäättänsä sisällöllisesti vähäisinä.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Määrärahan käyttämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen tarkoituksena on määrittää, mitä kustannuksia työvoimaviranomaiselle työttömän nuoren työllistämiseen myönnetyllä avustuksella voidaan kattaa ja millä ehdoin avustuksen piiriin kuuluvia nuoria voidaan työllistää. *Työvoimaviranomaisella* tarkoitetaan asetuksessa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 3 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaista työvoimaviranomaista, eli kunnan tai kuntayhtymän viranomaista, joka vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä toimialueellaan.

Työvoimaviranomaiset ovat voineet hakea ja saada valtionavustusta valtionapuviranomaisena toimivalta Uudenmaan elinvoimakeskukselta työttömien nuorten työllistämiseen. Valtionavustusta myönnetään elinvoimakeskuksen toimesta erityisavustuksena. Valtionavustuksen maksatuksen ja takaisinperinnän tehtävistä vastaa kuitenkin Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus (jäljempänä *KEHA-keskus*). Toimijoiden rooleja ja vastuita ei ehdoteta muutettavaksi.

Työvoimaviranomaiset myöntävät saamaansa avustusta edelleen yritykselle tekemällä työllistämistä koskevan sopimuksen valtionavustuslain 7 §:n 3 momentin mukaisesti tukea käyttävän yrityksen kanssa. Lisäksi edellytetään, että muut asetuksen 5 §:ssä säädetty edellytykset täyttyvät, kuten esimerkiksi vähintään kuuden kuukauden mittainen työsuhde työllistettävän nuoren ja yrityksen välillä. *Yrityksellä* tarkoitetaan asetuksessa yhteisöä tai luonnollista henkilöä siltä osin kuin se harjoittaa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 3 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettua taloudellista toimintaa. Määritelmä pitää nykyisellään sisällä esimerkiksi osan järjestöjen, yhdistysten ja säätiöiden toiminnasta.

Avustuksella työllistettävän nuoren tulee myös täyttää tietyt kriteerit. Työllistettävän nuoren tulee olla asetuksessa tarkoitettu *työtön nuori*, jolla tarkoitetaan alle 30-vuotiasta työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuna työttömänä henkilönä vähintään kuusi kuukautta tämän asetuksen 5 §:ssä säädetyn sopimuksen tekohetkeä välittömästi edeltäneiden seitsemän kuukauden aikana ollutta työtöntä sekä vastaavasti alle 30-vuotiasta työtöntä, joka on suorittanut vain perusopetuksen oppimäärän ja on ollut työttömänä vähintään kolme kuukautta välittömästi ennen sopimuksen tekohetkeä.

Asetuksen alkuperäisen valmistelun yhteydessä arvioitiin, että talousarvioon sisältyvän 30 miljoonan euron määrärahan riittäisi noin 3300–4400 nuoren työllistämiseen kuuden kuukauden ajaksi vuosien 2026–2027 aikana, mutta työllistettyjen nuorten määrän arvioitiin myös voivan olla alhaisempi, koska kyseessä on uusi avustusmuoto.

Työvoimaviranomaisille tehtyyn kyselyyn pohjautuen avustusmuodolla on työllistetty asetuksen voimaantulon ja vuoden 2026 huhtikuun

puoliväliin mennessä hieman yli 150 nuorta¹. Valtion talousarvioon sisältyvän 30 miljoonan euron määrärahasta arviolta noin kaksi miljoonaa euroa on sidottuna edellä mainitun arvion pohjalta, mikä tarkoittaa alle kymmentä prosenttia kokonaissummasta. Ensimmäiset tarkemmat tilastot saataisiin vasta kesän 2026 lopulla, kun työvoimaviranomaiset hakevat ensimmäisiä maksatuksia KEHA-keskukselta.

Työvoimaviranomaisille tehtyyn uuteen kyselyyn pohjautuen avustusmuodolla on työllistetty asetuksen voimaantulon ja vuoden 2026 kesäkuun puoleen väliin mennessä noin 470 nuorta.²

Esitetyn perusteella uusi avustus ei ole lähtenyt käyntiin toivotusti. Työllistettyjen määrä on alhaisempi kuin alun perin arvioitiin, jos arvio työllistettävistä nuorista jaettaisiin kuukausikohtaiseen keskiarvoon jopa alkuperäisen arvion alarajan kohdalla. Uuden kesäkuussa tehdyn kyselyn perusteella voidaan kuitenkin arvioida, että nuorten työllistäminen avustuksella on noussut suhteellisen paljon kesäkuuta 2026 kohden, sillä työllistettyjen määrä on suunnilleen kolminkertaistunut huhtikuulta.

Aikaisemman valtion vuoden 2026 talousarvioon sisältyvän 30 miljoonan euron lisäksi vuoden 2026 kevään kehysriihessä hallitus linjasi, että tarkoitukseen varataan 20 miljoonaa euroa aiemmin myönnetyn 30 miljoonan euron lisäksi. Lisämäärärahasta 19,7 miljoonaa euroa olisi tarkoitus kohdentaa uusien avustusten myöntämiseen ja 300 000 euroa hallinnollisiin kustannuksiin.

Keskeiset ehdotukset

Työttömän nuoren määritelmään sisältyvä työttömyyden kestoa koskeva aikamääre poistettaisiin kaikkien kohderyhmään kuuluvien henkilöiden osalta. Työttömällä nuorella tarkoitettaisiin muutoksen jälkeen 18–29-vuotiasta henkilöä, joka olisi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu työtön työllistämistä koskevan sopimuksen tekohetkellä. Käytännössä muutos tarkoittaisi sitä, että työvoimaviranomaisella olisi suurempi harkintavalta sen osalta tuettaisiinko tietyn kohderyhmään kuuluvan nuoren työllistymistä avustukselle vai ei.

Vastaavasti työvoimaviranomaisen sitoutumista maksamaan 50 prosenttia työllistettävän nuoren asetuksessa tarkoitetuista palkkakustannuksista ehdotettaisiin muutettavaksi niin, että työvoimaviranomainen sitoutuisi maksamaan kustannuksia vähintään kolme ja enintään kuusi kuukautta. Muutoksesta johtuen myös aikaa, jonka yrityksen tulisi sitoutua työllistämään työtön nuori, lyhennettäisiin kolmeen kuukauteen.

Lisäksi tahoja, joille työvoimaviranomainen voisi asetuksen edellytyksien täytyessä myöntää avustusta kohderyhmään kuuluvan nuoren

¹ Uudenmaan elinvoimakeskus toteutti kyselyn työvoimaviranomaisille huhtikuussa 2026 yritysten kanssa tehtyjen sopimuksien määrästä. Kaikista 45 työvoimaviranomaisesta kyselyyn vastasi noin kaksi kolmasosaa. Arvio työllistetyistä nuorista on tehty kyselyn vastauksien pohjalta.

² Uudenmaan elinvoimakeskus toteutti uuden kyselyn työvoimaviranomaisille kesäkuun alussa 2026 yritysten kanssa tehtyjen sopimuksien määrästä. Arvio, 470 nuorta, perustuu työvoimaviranomaisten vastauksiin.

työllistämiseksi laajennettaisiin niin, että mukana olisivat rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt myös siltä osin kuin ne eivät harjoita taloudellista toimintaa.

Ehdotetuilla muutoksilla olisi tarkoitus edistää nuorten työllistymistä ja integraatiota työelämään sekä pyrkiä vähentämään nuorten pitkäaikaistyöttömyyttä ja syrjäytymistä.

4 Pääasialliset vaikutukset

Edellä kuvatuilla esityksen keskeisillä muutoksilla olisi vaikutuksia avustuksen kohderyhmään kuuluvien nuorten määrään. Työttömyysedellytyksen keston poistaminen laajentaisi potentiaalista kohdejoukkoa merkittävästi. Kaikista työttömistä alle 30-vuotiaista henkilöistä ei ole tilastotietoja käytettävissä. Sen sijaan elokuussa 2025 työttömäksi työnhakijaksi rekisteröityneitä alle 30-vuotiaita työttömiä oli työnvälitystilaston mukaan 69 000 henkilöä. On huomioitava, että lukuun sisältyvät ainoastaan työttömiksi työnhakijoiksi rekisteröityneet alle 30-vuotiaat työttömät, ja todellisuudessa asetuksen kohderyhmä olisi tätä suurempi, koska kohderyhmään kuulumisen ei edellyttäisi työnhakijaksi rekisteröitymistä.

Esitetyt muutokset vaikuttaisivat myös työllistettävien nuorten määrän arvioon. Työllistettävien nuorten määrän ylärajan arvioidaan nousevan 4 400 nuoresta 6 600 nuoreen alarajan ollessa noin 3 300 nuorta. Vaihteluväli muodostuisi siitä epävarmuudesta, että kuinka pitkiä työsuhteita työllisyysalueilla painotettaisiin ja kuinka yritykset ja muut työnantajat avustusta hyödyntäisivät.

Avustus muistuttaisi muutoksien jälkeen edelleen työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettua palkkatukea ja kuntien omia työllistämistukia. Avustuksen muutoksien tarkoituksena olisi lisätä kohderyhmään kuuluvien nuorten työllistämistä, mutta se voisi myös jossain määrin korvata muita työllistämistukia. Kuten muihinkin työllistämistukiin, myös tähän avustukseen voisi liittyä epätarkoituksenmukaista käyttöä, mikä pienentäisi tuen potentiaalisia vaikutuksia.

Työttömän nuoren työttömyyden kestoon kohdistuvan edellytyksen poisto voisi johtaa osin avustuksen epätarkoituksenmukaiseen käyttöön. Edellytyksen poisto voisi johtaa todennäköisemmin avustuksen kohdentumiseen sellaisiin työttömiin nuoriin, jotka olisivat muutenkin lähellä työmarkkinoita. Kestoon kohdistuvan muutoksen arvioitaisiin myös kohdentuvan entistä todennäköisemmin sellaisiin työsuhteisiin, jotka olisivat syntyneet ilman avustusta. Tältä osin työvoimaviranomaisella olisi kuitenkin harkintavaltaa työllistettävän nuoren osalta, eli työvoimaviranomainen voisi aluekohtaisesti painottaa avustusta niin, että se ei kohdistuisi epätarkoituksenmukaisesti. Epätarkoituksenmukaisuuden osalta arvioissa tulisi kiinnittää huomiota myös siihen, että avustus voisi alkaa muistuttamaan yritystukea, ellei epätarkoituksenmukaisuuteen kiinnitetä huomiota. Avustuksen arvioitaisiin kuitenkin nopeuttavan kohderyhmään kuuluvien nuorten työllistymistä.

Toimenpiteen varsinaisen työllisyysvaikutuksen arvioitaisiin olevan noin 400 työllistä, sillä oletuksella, että työvoimaviranomaiset käyttäisivät harkintaa nuorten työllistämässä niin, että edellä selostettu

epätarkoituksenmukaisuus ei toteutuisi tai se olisi vähäistä. Jos harkintaa ei käytettäisi (nuoren työttömyyden kestoon liittyvän edellytyksen poistaminen jättäisi kohdentumisen työvoimaviranomaisen harkinnan varaan), voisi työllisyysvaikutus jäädä lähelle nolaa ja avustus voisi muistuttaa enemmän yritystuen luonteista tukea. Ehdotettu muutos esitykseen siis todennäköisesti heikentäisi työllisyysvaikutuksia. Alkuperäisellä nuoren työttömyyседellytyksellä arvioitiin työllisyysvaikutuksen olevan 300–500 työllistä.

Esityksessä ehdotettaisiin myös, että rekisteröity yhdistys tai säätiö voisi työllistää nuoren edellytyksien täytyessä, vaikka yhdistys tai säätiö tai sen osa, ei harjoittaisi taloudellista toimintaa. Tämä tarkoittaisi, että muutoksen jälkeen olisi enemmän tuen saantiin oikeutettuja työnantajia, jotka voisivat työllistää nuoria. Nuorilla olisi siis enemmän työllistymismahdollisuuksia.

Yhdistyksiltä ja säätiöiltä edellytettäisiin samaa omarahoitusosuutta kuin taloudellista toimintaa harjoittavilta yrityksiltä. Tämän voitaisiin arvioida hieman rajoittavan niiden mahdollisuuksia työllistää nuoria. Muutoksen vaikutuksia ei kuitenkaan voitaisi arvioida luotettavasti, sillä tiedossa ei ole kuinka moni yhdistys tai säätiö olisi kiinnostunut avustuksesta ja nuoren työllistämistä asetuksen edellytyksillä.

Lisäksi esityksessä ehdotetulla muutoksella työsuhteen keston lyhennyksestä arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia työnantajien mahdollisuuksiin ja halukkuuteen työllistää nuoria, sen tuoman työsuhteen kestoon kohdistuvan jouston lisääntymisen takia.

Ehdotettuun kohderyhmään kuuluisi myös muita kuin työttömiä työnhakijoita, joilla ei ole oikeutta työttömyysetuuteen. Lisäksi kohderyhmään kuuluisi jonkin verran henkilöitä, jotka voivat olla rekisteröityneenä työttömäksi työnhakijaksi, mutta heillä ei ole oikeutta työttömyysetuuteen toistuvasta työvoimapolitiittisesti moitittavasta menettelystä asetetun työnhakuvelvoitteen tai nuoren niin sanotun koulutukseenhakuvelvoitteen laiminlyönnin johdosta, taikka joille ei makseta yleistukea odotusajan vuoksi. Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetusta laista poiketen ehdotetulla avustuksella tuettu työ kerryttäisi työssäoloehdot täysimääräisesti ja kuuden kuukauden mittainen työssäoloehdot luettava työ riittäisi palauttamaan etuus oikeuden ja aloittamaan yleistuen maksamisen edellä kuvatuissa tilanteissa. Ehdotetuilla muutoksilla avustukseen voi näin ollen edelleen olla jossain määrin työttömyysetuus oikeuden palautumista ja etuuden saamista ja näin ollen työttömyysetuusmenoja lisäävä vaikutus. Etuusmenojen lisääntymisen mahdollisuus liittyy kuitenkin rajalliseen joukkoon kohderyhmästä ja toisaalta työsuhteen vähimmäiskesto pienennettäisiin kolmeen kuukauteen, eli vaikutukset olisivat myös riippuvaisia työsuhteen kestosta.

Nuori voisi työllistyä avustuksella myös osa-aikatyössä, jolloin työllistyvä nuori voisi saada työskentelynsä ajalta sovitettua työttömyysetuutta, eli hän voisi saada julkisin varoin rahoitettua tukea niin palkkakuluihin kuin työttömyysetuuteen. Avustuksella voisi olla vaikutuksia työttömyysetuuksien lisäksi täydentävien etuuksien, kuten asumistuen ja toimeentulotuen tarpeeseen.

Vaikutukset viranomaisiin

Valtionapuviranomainen on jo myöntänyt valtionavustusta työvoimaviranomaisille käytettäväksi asetuksen nykyisen tarkoituksen ja ehtojen mukaisesti valtionavustuspäätöksin. Jotta tässä asetuksessa ehdotetut kevennetyt avustuksen ehdot saataisiin käyttöön työvoimaviranomaisissa, tulisi työvoimaviranomaisen pyytää valtionavustuspäätöksen muuttamista siltä osin kuin myönnettyä valtionavustusta ei vielä olisi käytetty nuoren työllistämiseen. Tästä aiheutuisi työvoimaviranomaiselle kuitenkin arviolta vain vähäinen hallinnollinen työ.

Vastaavasti edellä selostetun johdosta valtionavustuspäätösten muuttaminen aiheuttaisi Uudenmaan elinvoimakeskukselle hallinnollista työtä, koska elinvoimakeskuksen pitäisi muuttaa valtionavustuspäätöksiä niin, että ne vastaisivat tässä asetuksessa ehdotettuja muutoksia.

KEHA-keskuksen olisi päivitettävä tietojärjestelmät seurannan, maksatusten ja valtionapuhakemusten osalta vastaamaan uusia ehtoja. Lisäksi KEHA-keskuksen vastuu maksatuksista, takaisinperinnästä ja toimeenpanon seurannasta jatkuisi.

5 Lausuntopalaute

Ehdotuksesta on pyydetty lausunnot muun muassa valtiovarainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, opetus- ja kulttuuriministeriöltä, työvoimaviranomaisilta (vastuukunnat, kuntayhtymät ja kunnat, jotka järjestävät työvoimapalvelut itse) ja Kuntaliitolta, KEHA-keskukselta, Uudenmaan elinvoimakeskukselta, keskeisiltä yhdistyksiltä ja säätiöiltä sekä keskeisiltä työnantajia, työntekijöitä, yrittäjiä ja työttömiä edustavilta järjestöiltä. Ehdotus oli lausuttavana lausuntopalvelu.fi –palvelussa 2.6.-15.6.2026.

Lausuntoaika oli ohjeistettua lausuntoaikaa lyhyempi, koska ehdotetut muutokset valtioneuvoston asetukseen ovat suppeita ja helposti omaksuttavissa. Muutoksien vaikutukset ovat myös helposti ymmärrettäviä ja ne on arvioitu vähäisiksi ja nuorten työllistymistä tukeviksi. Muutoksissa on myös huomioitu siirtymäsäännöksiin nykyisin avustuksella työllistettynä olevat nuoret niin, että muutoksilla ei olisi vaikutuksia ennen tämän asetuksen voimaantuloa työllistettyihin nuoriin. Lisäksi 1.1.2026 voimaan tulleesta valtioneuvoston asetuksesta, jota nyt muutettaisiin, on järjestetty lausuntokierros marraskuussa 2025.

Lausuntoja saatiin lausuntoajan puitteissa 52 kappaletta, joista kaksi tuli yksityishenkilöiltä.

Valtaosa lausunnonantajista kannatti muutoksia ja niiden tavoitteita, mutta osa lausunnonantajista esitti varauksellista kannatusta tiettyjen muutoksien osalta. Lausunnonantajat esittivät huomioita muun muassa työttömän määritelmästä sisältyvän työttömyyden kestosta, korvattavien palkkakustannuksien määrästä, kolmannen sektorin roolista, muutoksen työmäärästä, voimaantuloajankohdasta sekä asetuksen voimassaoloajasta.

Työttömän nuoren määritelmään sisältyvän työttömyyседellytyksen keventäminen

Suurin osa lausunnonantajista kannatti työttömän nuoren määritelmään sisältyvän työttömyyседellytyksen keventämistä kuudesta kuukaudesta kolmeen kuukauteen.

Osa lausunnon antajista, kuten Seinäjoen, Lahden, Tampereen, Oulun, Espoon, Lohjan, Kuopion ja Jyväskylän kaupunki sekä Etelä-Hämeen työllisyyspalvelut lausuvat, että työttömyyседellytys tulisi poistaa kokonaan ja jättää työvoimaviranomaisen harkintaan. Hyvil Oy totesi, että työttömyyden kestoa voisi lyhentää kolmesta kuukaudesta lyhyempään. Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue katsoi, että määritelmässä tulisi olla harkintaa mukana. Rovaniemen kaupunki taas nosti esille, että määritelmä voisi olla, että nuori ei ole ollut ansiotyössä edellisen kolmen kuukauden aikana.

Muutama lausunnonantajista (esimerkiksi SAMOK ry, Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue) esitti myös, että vastavalmistuneet tulisi saada välittömästi opintojen päättymisen jälkeen avustuksen piiriin.

Edellä esitetyn lausuntopalautteen perusteella asetuksen 2 §:n 2 kohdassa olevaan työttömän nuoren määritelmään on tehty muutos niin, että työttömällä nuorella tarkoitettaisiin 18–29-vuotiasta henkilöä, joka olisi työvoimapaalveluiden järjestämisestä annetun lain 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu työtön työllistämistä koskevan sopimuksen tekohetkellä. Käytännössä määritelmästä on siis poistettu lausuntopalautteen perusteella nuoren työttömyyden kestoon perustuva edellytys. Esityksen vaikutusarvioita on myös täsmennetty muutoksen johdosta.

Edellä mainitussa muutoksessa on myös huomioitu keskeisten työnantajia, työntekijöitä ja yrittäjiä edustavien järjestöjen positiivinen palaute lausuntokierroksella olleesta luonnoksesta, jossa kannatettiin laajasti työttömyyседellytyksen lyhentämistä kolmeen kuukauteen. Edellä kerrotun työttömyyседellytyksen poistamista koskevan muutoksen arvioitaisiin olevan myös tämän lausuntopalautteen kanssa linjassa, koska kysymys on edelleen keventämisestä.

STTK ry ja muutama muu lausunnonantajista katsoi, että työttömyyden edellytyksen keventäminen voi edistää tuen kohdistumista vääriin tarkoituksiin, eli sellaisiin työsuhteisiin, jotka olisivat syntyneet muutenkin. Esityksen vaikutusarviointia on täydennetty tältä osin ja huomioiden se, että työttömyyden keston edellytys poistettaisiin täysin lausuntopalautteen perusteella.

Rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt mukaan asetuksen soveltamisalaan

Suurin osa työvoimaviranomaisista ja järjestöistä kannatti rekisteröityjen yhdistyksien ja säätiöiden mukaan ottamista nuoria työllistäviksi tahoiksi myös siltä osin kuin ne eivät harjoittaisi taloudellista toimintaa.

Varsinkin järjestöt, kuten ARVO ry, Live-säätiö sr, Sininauhaliitto ry, SOSTE ry, Vates-säätiö ry, Näkövammaisten liitto ry, Into ry, Nuorisoala ry kannattivat tätä muutosta. Toisaalta järjestöt mukaan lukien Vammaisfoorumi ry totesivat, että 50 prosentin tuki palkkakustannuksiin haastaa ei taloudellisen toiminnan osalta sekä heikommassa työmarkkina-asemassa olevien nuorten osalta työllistämistä. Tältä osin lausunnoissa ehdotettiin suurempaa kustannuksien korvaamista yhdistyksille ja säätiöille ei taloudellisen toiminnan osalta niin, että korvaus olisi 70 tai 100 prosenttia palkkakuluista. Perusteluina tälle

nostettiin vaikeasti työllistyvien nuorten paremmat työmahdollisuudet. Tukiprosentin haasteellisuuden nuoren työllistämisen osalta toivat esiin myös monet työvoimaviranomaiset.

Kolmannen sektorin mukaan ottamisen osalta esiintyi myös kriittistä palautetta varsinkin valtiovarainministeriön ja Työttömien Keskusjärjestö ry:n osalta. Palaute liittyi siihen, että työllistäminen kolmannella sektorilla ei lisäisi työllisyyttä tutkimuskirjallisuuden perusteella, minkä vuoksi tämä ei olisi tarkoituksenmukaista. Porin kaupunki myös nosti esiin, että pitkäaikainen työllistyminen kolmannelle sektorille ilman tukia on tuskin mahdollista. Hela ry totesi myös, että tuen tulisi kohdistua yrityksille ensisijaisesti, kun taas KEHA-keskus nosti esiin riskin päällekkäisen rahoituksen käyttämisestä kolmannen sektorin osalta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö nosti lausunnossaan esille, että kunnallisten nuorten työpajojen mahdollisuuksia työllistää nuoria olisi perusteltua tukea opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisotyöllisen valtionavustuksen lisäksi tällä avustuksella.

Esitetyn lausuntopalautteen perusteella ei ole tehty muutoksia ehdotukseen, vaan rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt voisivat saada saman avustuksen nuoren työllistämiseen kuin yritykset.

Nuorten työpajojen osalta ei myöskään ole tehty muutoksia esitykseen, sillä toimintaan myönnetään jo valtionavustusta, minkä vuoksi ei pidettäisi tarkoituksenmukaisena kohdistaa siihen lisää rahoitusta eri määrärahasta.

Työsuhteen keston lyhentäminen

Työsuhteen vähimmäiskeston lyhentäminen kuudesta kuukaudesta kolmeen kuukauteen sai enemmän kannatusta kuin vastustusta. Kannatusta esittävät esimerkiksi SAK ry, Akava ry, Akavan Erityisalat AE ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Kunta- ja hyvinvointialueuetyöntajat KT Turun kaupunki nostivat esiin, että markkinoille voisi syntyä epätarkoituksenmukainen kilpailutilanne, jos työsuhteen kesto olisi lyhyempi. Myös STTK kiinnitti osaltaan huomiota, että tämä voi johtaa epätarkoituksenmukaiseen tuen käyttöön. Into ry kritisoi myös työsuhteen keston lyhentämistä. Etelä-kymenlaakson työllisyysalue nosti esille myös, että lyhyempi työsuhde tarkoittaa enemmän maksutapahtumia ja tätä myötä työmäärää.

Lausuntopalautteen perusteella ei ole tehty muutoksia lausuntopalautteeseen. Jokainen nuoren työsuhde on arvokas ja lisää nuoren työkokemusta ja mahdollisuuksia työllistyä tulevaisuudessa. Lisäksi avustus ei olisi subjektiivinen oikeus, eli työvoimaviranomaiset voivat myös kohdistaa aluekohtaisesti tukea yli kolmen kuukauden työsuhteisiin näin halutessaan.

Muut nostot lausuntopalautteesta

Useassa lausuntopalautteessa todettiin, että asetuksen voimassaoloaika tulisi pidentää. Lisäksi varsinkin työvoimaviranomaiset ja Kuntaliitto nostivat lausuntopalautteessa esille lisääntyvän työmäärän, joka pitäisi kompensoida kunnille. YA-järjestelmän osalta osa toimeenpanevista tahoista katsoi, että järjestelmää pitäisi pystyä hyödyntämään hallinnollisessa prosessissa avustuksen osalta. Lisäksi lausuntopalautteissa toistui

toimeenpanijoiden osalta muutoksen haastava aikataulu keskellä kesää. Lausuntopalautteessa ehdotettiin myös valtion johtamaa kampanjaa avustuksen käytön lisäämiseksi.

Lausuntopalautteen perusteella ei ole tehty muutoksia, sillä kyseessä on valtionavustus.

Pykälät ja vaikutusarviot

Sosiaali- ja terveysministeriö yhtyi lausunnossaan muistioon sen osalta, että etuusmenojen lisääntymisen mahdollisuus liittyy rajalliseen joukkoon kohderyhmästä ja muistiossa kuvatut vaikutukset olisivat myös riippuvaisia työsuhteen kestosta. Ministeriö nosti kuitenkin esiin, että osa-aikaisesti valtionavustuksella työskentelevä nuori voisi saada työskentelynsä ajalta soviteltua työttömyysetuutta, jolloin hän saisi julkisin varoin rahoitettua tukea niin palkkakuluihin kuin työttömyysetuuteen. Lisäksi huomautettiin myös siitä, että valtionavustuksella voi olla vaikutuksia paitsi työttömyysetuuksiin, myös täydentävien etuuksien kuten asumistuen ja toimeentulotuen tarpeeseen.

Muistiota on täydennetty sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopalautteen perusteella mainitsemalla osa-aikaisessa työssä olevat sekä täydentävät etuudet asumistuen ja toimeentulotuen osalta vaikutusarvioita koskevassa kappaleessa.

Uudenmaan elinvoimakeskus piti ehdotettuja muutoksia perusteltuina, mutta nosti esiin valmistelun kireän aikataulun. KEHA-keskus piti myös kevennyksiä kannatettavia ja nosti lausunnossaan esille asetuksen 5 §:n liittyviä huomioita sekä totesi lisäksi muutoksen aiheuttavan maksatuksen osalta lisätyötä, sillä maksatukset tapahtuisivat yhden maksatuserän osalta kaksilla eri perusteilla.

KEHA-keskuksen lausunnon perusteella asetuksen 5 §:n 1 momentin 4 kohtaan ja 5 §:n 2 momentin 2 kohtaan on muutettu yrityksen tilalle sana työnantaja.

Eräs yksityishenkilö esitti lausunnossaan avustuksen vaikutuksien seikkaperäistä seurantatapaa ja sen perusteella tehtävää arviointia jälkikäteen. Ehdotusta ei ole muutettu lausuntopalautteen perusteella.

Ehdotukseen on myös tehty pienempiä teknisiä muutoksia lausuntopalautteen perusteella.

6 Säännöskohtaiset perustelut

2 § Määritelmät

Pykälän 2 ja 3 kohtaa muutettaisiin ja pykälään lisättäisiin uusi *4 kohta*.

Pykälän 2 kohdan mukaan *työttömällä nuorella* tarkoitettaisiin tässä asetuksessa 18–29-vuotiasta henkilöä, joka olisi työvoimapaalveluiden järjestämisestä annetun lain 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu työtön tämän asetuksen 5 §:ssä säädetyn sopimuksen tekohetkellä.

Sopimuksella viitattaisiin työvoimaviranomaisen ja tukea käyttävän yrityksen tai muun työnantajan välillä tehtävään työllistämistä koskevaan sopimukseen.

Ehdotettu määritelmä ei edellyttäisi sitä, että kohderyhmään kuuluvat työttömät nuoret olisivat ilmoittautuneena työnhakijaksi työvoimaviranomaiseen. Työvoimaviranomaiset voisivat myös linjata paikallisesti asetuksessa säädettyä kohderyhmää suppeammasta ryhmästä, mutta eivät asetuksessa säädettyä kohderyhmää laajemmasta ryhmästä. Lisäksi työvoimaviranomaisten olisi mahdollista liittää ehdotetun avustuksen yhteyteen omalla rahoituksellaan lisiä esimerkiksi erityisryhmille.

Pykälän 3 kohtaa muutettaisiin lakiteknisesti, jotta pykälään voitaisiin lisätä uusi 4 kohta.

Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 4 kohta, jonka mukaan asetuksessa tarkoitettaisiin *muulla työnantajalla* rekisteröityä yhdistystä tai säätiötä siltä osin kuin se ei harjoittaisi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 3 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettua taloudellista toimintaa.

Rekisteröitymisellä tarkoitettaisiin yhdistyksen osalta sitä, että yhdistys olisi rekisteröitynyt yhdistyslain (503/1989) mukaisesti ja vastaavasti säätiön tulisi olla rekisteröitynyt säätiölain (487/2015) mukaisesti.

4 § Avustuksen myöntämisen edellytykset

Pykälän *1 momentin 2 kohtaa ja 2 momenttia* muutettaisiin lisäämällä molempiin maininta muusta työnantajasta.

Muutoksella mahdollistettaisiin se, että valtionapuviranomainen voisi huomioida avustuksen määrässä myös työllisyysalueella olevat muut työnantajat, jotka olisi määritelty ehdotuksen uudessa 2 §:n 4 kohdassa. Tämä olisi tarkoituksenmukaista esimerkiksi tilanteessa, jossa järjestettäisiin uusi valtionavustusten hakemista koskeva kierros työvoimaviranomaisille.

5 § Avustuksen käyttämisen edellytykset

Pykälää muutettaisiin niin, että pykälän *2, 3 ja 4 kohtaa* muutettaisiin ja pykälään lisättäisiin uusi *2 momentti*. Muilta osin pykälää ei muutettaisi.

Pykälän 2 kohdassa olevaa kuuden kuukauden aikamäärettä muutettaisiin niin, että kohdan mukaan työvoimaviranomaisen tulisi sitoutua vähintään kolmen kuukauden ja enintään kuuden kuukauden määräaikaan palkkakustannuksien maksamisen osalta. Muilta osin kohta säilyisi ennallaan.

Muutoksen jälkeen työvoimaviranomaisen tulisi sitoutua maksamaan yritykselle kohdassa tarkoitettut palkkakustannukset vähintään kolmen kuukauden ajalta, jotta kohdan edellytykset täyttyisivät. Käytännössä työvoimaviranomaisella olisi muutoksen jälkeen harkintavaltaa sitoutumisen osalta kolmen ja kuuden kuukauden välillä, eli työvoimaviranomaisen sitoutuminen voisi olla esimerkiksi neljä kuukautta. Työvoimaviranomaisen sitoutuminen ei kuitenkaan voisi olla pidempi kuin momentin 3 kohdassa tarkoitettu yrityksen sitoutuminen.

Pykälän 3 kohtaa muutettaisiin lyhentämällä työsuhteen kestoa koskeva aikamääre kuudesta kuukaudesta kolmeen kuukauteen. Yrityksen tulisi siis sitoutua työllistämään työtön nuori vähintään kolmen kuukauden ajaksi. Muilta osin kohta säilyisi ennallaan.

Sitoumukseksi katsottaisiin vähintään kolmen kuukauden ajaksi solmittava määräaikainen työsopimus tai toistaiseksi voimassa oleva työsopimus. Asetuksessa ei olisi tarkoitus rajata työllistettävän nuoren työaika. Työajan suhteen työvoimaviranomaisella olisi mahdollisuus tehdä tarkoituksenmukaisuusharkintaa avustusta kohdentaessaan.

Pykälän 4 kohtaan muutettaisiin muuttamalla yrityksen tilalle sana työnantaja. Muilta osin 4 kohtaa ei muutettaisi ja siinä viitattaisiin edelleen työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain työnantajaa ja työsuhdetta koskeviin edellytyksiin, joiden tulisi täytyä.

Lisäksi pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin avustuksen käyttämisestä tilanteessa, jossa muu työnantaja työllistäisi nuoren. Edellytykset liittyisivät ainoastaan työvoimaviranomaisen ja avustusta käyttävän muun työnantajan väliseen oikeussuhteeseen.

Uuden 2 momentin mukaan valtionavustusta saisi käyttää 5 §:n 1 momentissa säädetyn lisäksi työttömän nuoren työllistämiseksi muulle työnantajalle, jos kaikki 2 momentin 1 ja 2 kohdan edellytykset täyttyisivät.

Momentin 1 kohdassa olisi viittaus 5 §:n 1 momentin 1–3 kohtaan, eli käyttäminen edellyttäisi, että nämä kaikki mainitut edellytykset täyttyisivät. Mitä 5 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa säädetään yrityksestä, sovellettaisiin myös muuhun työnantajaan.

Lisäksi uuden 5 §:n 2 momentin 2 kohdassa edellytettäisiin tiettyjen työnantajaa ja työsuhdetta koskevien edellytyksien täyttymistä. Tässä asetuksessa tarkoitetulla avustuksella työllistämisen tulisi täyttää 2 kohdan mukaan ne edellytykset, mitä työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 83 §:n 3 momentin 1 ja 3–6 kohdassa ja 84 §:ssä säädetään. Jos mainituissa viittauksissa säädettäisiin työnantajasta, sitä sovellettaisiin myös 2 momentissa tarkoitettuun muuhun työnantajaan.

Näin ollen avustukseen sovellettaisiin, mitä edellä mainituissa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain säännöksissä säädetään palkkatuesta. Mainituissa säännöksissä säädetään palkkatuen edellytyksistä, jotka liittyvät työnantajaan ja työsuhteeseen. Lähtökohtaisesti olisi riittävää, että työllistävä muu työnantaja vakuuttaa sopimuksessa edellytysten täyttyvän, mutta työvoimaviranomainen voisi halutessaan pyytää myös muita selvityksiä ennen sopimuksen allekirjoittamista.

Uudella 2 momentilla mahdollistettaisiin työvoimaviranomaiselle avustuksen käyttäminen myös tilanteessa, jossa nuori työllistyisi sellaiseen rekisteröityyn yhdistykseen tai säätiöön tai edellä mainittujen sellaiseen osaan, joka ei harjoita taloudellista toimintaa. Momentilla siis laajennettaisiin avustuksen käyttämisen mahdollisuuksia nuorten työllistämiseksi.

Selvyyden vuoksi todettaisiin, että jos kysymys olisi avustuksen myöntämisestä asetuksen 2 §:n 3 kohdassa tarkoitettulle yritykselle,

avustuksen käyttämisen edellytykset määräytyisivät 5 §:n 1 momentin perusteella.

6 § Hyväksyttävät kustannukset

Pykälää muutettaisiin niin, että pykälään lisättäisiin 5 §:n muuttamisesta johtuvat muutokset. Koska 5 §:ään lisättäisiin ehdotuksessa uusi 2 momentti, 6 §:ssä nykyisin oleva viittaus 5 §:n 2 kohtaan muutettaisiin viittaukseksi 5 §:n 1 momentin 2 kohtaan.

Muutoksen jälkeen myös 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin kustannuksiin, jotka aiheutuisivat työvoimaviranomaiselle avustuksen myöntämisaikajankohdan ja 30 päivänä kesäkuuta 2027 välisenä aikana muulla työnantajalla toteutuneesta työllistamisestä, josta työvoimaviranomainen olisi sopinut tämän asetuksen mukaisesti muun työnantajan kanssa olisivat hyväksyttäviä kustannuksia.

7 Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2026.

8 Siirtymäsäännökset

Asetukseen sisältyisi siirtymäsäännöksiä.

Ensimmäinen siirtymäsäännös koskisi valtionavustuksen myöntämisen edellytyksiä. Siirtymäsäännöksen mukaan, jos valtionapuviranomainen olisi ennen tämän asetuksen voimaantuloa myöntänyt työvoimaviranomaiselle valtionavustusta, avustuksen myöntämisen edellytyksiin sovellettaisiin myöntämisaikakohtana voimassa olleita säännöksiä. Siirtymäsäännös koskisi vain valtionapuviranomainen ja työvoimaviranomaisen välistä suhdetta.

Käytännössä siirtymäsäännöksellä suljettaisiin ulos se, että tämän asetuksen 2 §:n 2 kohdan ja 4 §:n 1 kohdan ja 2 momentin muutokset eivät vaikuttaisivat avustuksen myöntämisen edellytyksiin takautuvasti, mikäli valtionapuviranomainen muuttaisi työvoimaviranomaisen pyynnöstä valtionavustusta koskevaa päätöstä niin, että avustuksen käyttämisen ehdot päivitetäisiin vastaamaan tämän asetuksen kevennyksiä. Vastaavasti siirtymäsäännöksestä johtuisi, että jos avustusta myönnettäisiin vasta tämän asetuksen voimaantulon jälkeen täysin uudella valtionavustuspäätöksellä, huomioitaisiin myöntämisen edellytyksissä voimassa olevat säännökset.

Toinen siirtymäsäännös koskisi työvoimaviranomaisen ja yrityksen välistä oikeussuhdetta. Siirtymäsäännöksen mukaan ennen tämän asetuksen voimaantuloa työvoimaviranomaisen ja yrityksen välillä tehtyyn 5 §:ssä tarkoitettuun sopimukseen sovellettaisiin tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Käytännössä edellä mainittu tarkoittaisi, että jos työvoimaviranomainen ja yritys olisivat tehneet sopimuksen nuoren työllistamisestä 5 §:n perusteella ennen tämän asetuksen voimaantuloa, sovellettaisiin mitä asetuksessa säädettiin ennen tämän asetuksen voimaantuloa. Asetusmuutoksella ei vaikutettaisi millään tavalla ennen tämän

asetuksen voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin työttömän nuoren työllistämisestä työvoimaviranomaisen ja yrityksen välillä.

Kolmas siirtymäsäännös koskisi hyväksyttäviä kustannuksia, joiden kattamiseksi valtionavustusta voitaisiin käyttää. Siirtymäsäännöksen mukaan ennen tämän asetuksen voimaantuloa tehtyihin 5 §:ssä tarkoitettuihin sopimuksiin perustuvien kustannusten hyväksyttävyyteen sovellettaisiin tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Käytännössä edellä mainittu tarkoittaisi, että jos 5 §:ssä tarkoitettu sopimus olisi laadittu työvoimaviranomaisen ja yrityksen välillä ennen tämän asetuksen voimaantuloa, hyväksyttäviin kustannuksiin sovellettaisiin tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.